

Gazeta municipală

Texta achitată în numerar potrivit aprobărilor
Fegiei autonome P T T No. 149.744/1934

Organ săptămânal de informație și critică edilitară. Director Mihail Dragomirescu

APARE IN FIECARE DUMINICA
Abonamente: 200, 500 și 1000 lei

Proprietar S. A. R. GAZETA MUNICIPALĂ
Inscrisă la Trib. Ilfov sub Nr. 3100/1938

Redacția și Administrația
Str. Epicol No. 16 — București VI

TELEFON
3.73.82

Parcuri provizorii

Legea pentru crearea parcului Național a fost croită în 1912. De atunci și până în anul 1936 când s'au făcut primele planuri, n'a existat decât terenul destinat parcului și acela în mare parte grevat de construcțiile cetățenilor expropriați dar nepăliți.

În anul celui de a doua expoziție Luna Bucureștilor, în 1936, s'a început plantarea parcului Național: mai întâi în partea dinspre Hipodrom-Mogoșoaia, iar anul următor și în partea dinspre Arcul de triumf, șos. Jianu.

S'a făcut cu acest prilej un lucru bun: s'au plantat și fâșiile de teren aflate între casele neevacuate, astfel în cât peste nu se știe câți ani, când se va reuși să se dărâme acele bordeie, va răsări ca din pământ un parc cu vechime.

Cam la fel s'a întâmplat și cu parcul creat pe terenul din calea Rahovei, aflat în spatele Palatului de Justiție.

De mulți ani de zile, acel teren a fost cumpărat ca să servească într-un viitor mării Templului dreptății. Terenul există dar bani nu s'au găsit. Se pare că abia acum se va putea începe construcția așteptată de atâta amar de vreme de magistrații și avocații cari își împlinesc misiunea în actualul palat de Justiție.

Înainte de 1931, terenul era un imens maidan pe care zăceau între bătălii, ruinele unei case și resturile unei mașini de traserat. Era o rușine fără pereche acel spectacol în plin centrul orașului.

Postul ajutor de primar al sectorului de Albuș, avocatul Andrei Ionescu, a pus într-o vară când gira conducerea primăriei, să se alcătuiască un proiect pentru plantarea terenului. Parcul a luat naștere dintr-un provizorat, din dorința de a păstra curat un teren destinat cândva unei construcții.

Exemplu din pe care s'a vorbit de plantarea de la Parcul Național și terenul din calea Rahovei, ar putea duce la crearea unui sistem nou de utilizarea terenurilor virane din cuprinsul celor patru sectoare.

Sunt semne că febra construcțiilor încețoază. Blocurile cu prea multe etaje ridicate pe străzile centrale ale Capitalei amenință să rămână izolate ca niște insule într-o mare de terenuri și proprietăți mărunte.

Până când proprietarii terenurilor virane sau vaste din cuprinsul orașului ar găsi mijloace ca să construiască sau rentabilizate pentru blocuri, s'ar putea adopta o metodă care ar rezolva pentru moment problema spațiilor verzi și ar duce la curățirea unor importante suprafețe ale orașului.

Proprietarii ar da în folosința comunei terenurile și primăria le-ar planta în genul parcului din spatele Palatului Justiției. În schimb, proprietarii ar fi scutiți de plata impozitelor comunale, pe timp cât terenul este parc public. Se înțelege că atunci când vor să construiască, sunt liberi să-și ia terenul în primărie imediat.

Sunt unele curți sau întinderi de pământ gata plantate, pe cari proprietarii nu le întrețin curate. Calea Victoriei, pe distanța dela Ministerul de finanțe la piața Victoriei este plină de asemenea cazuri.

O măsură în genul aceluia preconizată de noi, ar ajuta și opera sanitară la care lucrează astăzi autoritatea comunală.

M. Dragomir

Stancu R. Becheanu 1826-1907

de dr. Nicolae I. Angelescu
Colecția Camerei de Comerț și Industrie din București

II

1874, Ianuarie 28. — S'au născut fiica noastră Lucia, fiind eu tatăl dus la Paris pentru mână de sezonul de Primăvară.

1875, Mai 5. — Au încetat din viață Nifon Mitropolitul și Primate al României, fiind frate cu mama soacră-mi, adică soția mca Emilia îl era nepoată. Mitropolitul a lăsat două testamente prin care se regulează averea lui, lăsând executori testamentari pe fratele soacrei mele Ghiță Enescu, pe presupusul văr Alexandru Lazărescu și pe Dimitrie Stefanopol, cu drept ca la încetarea lor din viață, să alege din membrii familiei lui Nifon.

1875, Iulie 22. — S'au născut fiica noastră Victoria.

1876, Mai 8. — A căzut zăpadă în grădina de 5 centimetri și la 9 și 10, a dat prumă geroasă, iar în partea Moldovei a înghețat pământul de 2 centimetri din care cauză s'au stricat villa, mai vartos pomii și semănăturile.

1876, Iunie 7 și 8. — S'au întrunit alegătorii colegiului III din toată țara și colegiul Capitalei București, compus din VII secțiuni și au ales deputații cu majoritatea voturilor pe persoanele mai jos notate:

Colegiu I: George Vernescu.
Colegiu II: Constantin Vădulescu.
Colegiu III: Dimitrie Brăteanu, Emil Costinescu, Stancu R. Becheanu, Eugeniu Stătescu, Grigorie Serurie.
Colegiu IV: Nicolae Flea.

asa dar persoanele de mai sus sunt deputații Județului Ilfov, împreună cu Capitala.

La aceste alegeri cari au fost generale în toată țara, a domnit cea mai mare liniște, nefiind nicio ingerință sau presiune din partea guvernului.

1876, Iunie 20. — S'au convocat Corpurile legiuitoare în sesiune extraordinară, fiind prezenți Domnitorul Carol I și următorii miniștri:

Manolache Costache Epureanu, — Președinte de Consiliu și Lucrări Publice.
M. Gălbănescu, — Externe.
I. C. Brătianu, — Finanțe.
George D. Vernescu, — Interne.
Mihail Ferekide, — Justiție.
Colonel Slăncoianu, — Resbeș sub care s'au făcut alegerile libere; negreșit că meritul se atribuie cu drept Ministrului de Interne sub ale cărui ordine s'au executat, neluând parte nici un prefect sau sergent politienesc, fiind prefect al poliției Capitalei Emanoil Pacheprotopopescu.

1876, Iulie 23. — Camera deputaților nou aleasă, a dat în judecată Ministerul dela 1870 și până la 1876, instituindu-se o comisiune de 9 membri din Camera care să urmărească toate faptele ce adus atentat la Constituțiunea Țării și au demoralizat poporul și pe funcționarii publici, această comisiune având dreptul a face instrucțiunea, a da mandate de depunere și a sustine acuzațiunea. Miniștrii dați în judecată sunt: Lascăr Catargiu Petre Mavrogheni

Nicolae Crețulescu, General Ion Em. Florescu, Vasile Boerescu, Gheorghe G. Cantacuzino, Petre Carp, T. I. Makorescu, împreună cu toți prefectii și toți agenții politienesti, carfi au făcut fâsuri și ingerințe la alegerile de deputați și la comuna.

1876, Iulie 30. — Camera deputaților au ales 3 membri, pe cei mai de incre-

Stancu R. Becheanu și soția sa Emilia

ders, ca să fie contro-ori la Casa de Depuneri și Consemnatiuni, care să fie cheia dela Tesaurul Public: Dimitrie Cariagdi, Stancu R. Becheanu și Stefan Sihleanu, iar Senatul pe Nicolae Manolescu, colonel Haralambie și Alexandru Orăscu. Guvernul a numit pe Ion Gh'ca, Mihailache Bascoveanu, Ioan Bălcescu și pe Menelas Gherman. Consiliul advocaților Statului a numit pe D. Sachelarie iar Camera de Comerț pe președintele ei Costache D. Athanasu.

1876, Octombrie 11. — Am fost numit

La stâlp...

...cu greutățile de ordin — se înțelege... — financiar, prin cari trece „Gazeta municipală”.

...cu primăriile că n'au avut control preventiv când aveau bani.

...cu necazurile.

...cu mașinile primăriilor cari nu pot vorbi.

...cu jupuirea mecanică a pieilor de animale, care era cândva jupuirea pieilor de consumator.

...cu vremea caldă și senină, după care vine frigul și nevoia de lemne.

...cu noul regulament de construcții. Dacă s'ar face socoteala după diurnele plătit, cine știe cât ar costa un articol.

...cu jupuirea mecanică a pieilor de animale, care era cândva jupuirea pieilor de consumator.

...cu vremea caldă și senină, după care vine frigul și nevoia de lemne.

...cu noul regulament de construcții. Dacă s'ar face socoteala după diurnele plătit, cine știe cât ar costa un articol.

...cu jupuirea mecanică a pieilor de animale, care era cândva jupuirea pieilor de consumator.

...cu vremea caldă și senină, după care vine frigul și nevoia de lemne.

...cu noul regulament de construcții. Dacă s'ar face socoteala după diurnele plătit, cine știe cât ar costa un articol.

...cu jupuirea mecanică a pieilor de animale, care era cândva jupuirea pieilor de consumator.

...cu vremea caldă și senină, după care vine frigul și nevoia de lemne.

...cu noul regulament de construcții. Dacă s'ar face socoteala după diurnele plătit, cine știe cât ar costa un articol.

...cu jupuirea mecanică a pieilor de animale, care era cândva jupuirea pieilor de consumator.

...cu vremea caldă și senină, după care vine frigul și nevoia de lemne.

în comisia pentru fixarea prețului tutunurilor, cu ce preț să se cumpere de Regie în anul 1877. Comisiunea se compune din: Nicolae Manolescu, Spirea Găzoti și Stancu R. Becheanu din partea guvernului, iar din partea Regiei: Gheorghe Mavroache, Nicu Crețeanu și Lan-gu, directorul regiei, care au ales supra-arbitru pe Nicolae Paulescu.

1887, Aprilie 12. — Rusia a declarat război Turciei, în același zi au și intrat armatele rusești în România prin linia Unghești și prin Bolgrad, a doua zi a sosit avangarda la Galați și a ocupat podul drumului de fier dela Barboși, care era păzit de soldați români; în același timp armatele române au ocupat Oltenița, Giurgiu, Turnu-Măgurele, Bechetul și Calafatul, ca să apere teritoriul de năvala turcilor neregulați. La Calafat nu s'a întâmplat nimic, dar pe la mai multe puncte nepăzite, turcii au început prădări, precum între Călărași și Brăila, la care grănicerii și-au făcut datoria trăgând focuri asupra lor, făcându-i să părăsească teritoriul fără voia lor.

1877. — După declarația de război a Rusiei s'a produs o mare panică în țară, mai cu seamă în București. Toți bancherii străini și-au trimis familiile în Austria împreună cu efectele de valoare și numerar și ei singuri stau cu mâinile gata de fugă, de frică, crezând că turcii vor trece Dunărea și vor veni în țară, iar românii de toate treptele au stat neclintiti, având conștiința de sine și hotărârea ca să reziste la orice s'ar întâmpla.

1877, Aprilie 12. — S'a încheiat convențiunea între guvernul român și cel rus pentru trecerea armatei ruse prin țară, căci în același zi Rusia a declarat război Turciei. Prin convențiune, România lasă liberă trecerea armatei rusești prin țară și i se dă tot concursul

(Continuare în pag. 2-a)

Stilul de viață urbană

Desvoltarea orașelor se sprijină pe stilul de viață urbană al lor. Stilul acesta nu se creează numai decât prin adaptarea locuitorilor la condițiile pe care le oferă viața de oraș, ci printr-un proces întreg și de oarecare durată, care statornicește într-un mediu dat atât o manieră de viață interioară a omului cât și gama de comportări exterioare. Nu-i suficient să te muți dela țară la oraș și să te bucuri aici de tot ceea ce constituie, atât în ordinea materială cât și în cea morală, avantajele civilizației, ca să pretinzi apoi că ți-ai creat un stil de viață urbană. Cred că nu se ajunge la acest stil decât după două sau trei generații, pentru cei cari părăsesc stilul de viață dela țară.

Dealtfel, exemplele le avem din plin, în orice oraș al țării noastre și mai ales la București. Neavând tradiții urbane și prin împrejurări neprielnice, neajungându-se la încheierea acelei vieți specifice rezultate din mediul cultural, juridico-social și politic, populația orașelor noastre, continuu primestă cu elemente sătești, — a intrat abia de-acum în procesul de prefacere care duce la acea structură ordenească proprie stilului urban. Starea aceasta de lucruri nu-și are rădăcina numai în vitregia împrejurărilor ci și în cusururile oamenilor. Dacă la încheierea statului modern am fi avut un plan de orientare urbană adecuat situației noastre de-atunci și dezvoltării ei în viitor, cu totul alta ar fi fost azi înfățișarea și mediul comunelor noastre urbane.

Dacă preocupările edililor-urbane nu le-am avut decât după război și în stare de... dorință. Efectiv, pe teren, activitatea n'a pornit decât acum în urmă iar, în ce privește orașul, starea actuală nu se elaborează.

Dar ideea acestui plan trebuie să ne bucure. De un mare plan de orientare edilitară și urbană depinde viitorul orașelor românești. El trebuie să ajute procesul de adaptare și prefacere a elementului sătesc așezat la oraș, să reglementeze pe viitor schimbul acesta de așezări între sat și oraș, să curme anarhia întinderii teritoriilor orașenești și să stabilizeze odată pentru totdeauna o serie de instituții care să creeze mediul de cultură și de civilizație în viața orașelor.

E o problemă grea care se integrează în marea problemă de viață a poporului nostru.

Nația trebuie să aibă mâine o structură organică și în această grijă intră și preocuparea, care e de competență, pentru viața orașelor.

Spuneam mai sus că exemplul lipsei de stil urban ni-l dă mai ales primul oraș al țării. Să nu se supere nimeni.

Nu-i spunem noi pentru prima oară și e atât de adevărat că nici nu mai trebuie demonstrat. Cei cari sunt chemați să elaboreze planul vieții urbane de mâine să studieze lipsurile Capitalei, fiindcă ele sunt concludente. Fiindcă aici procesul de înfățișare a elementelor noi, rurale, e mai vizibil ca oriunde și tot vizibil e și procesul de prefacere către stilul urban. Aceste două procese constituie punctul de plecare pentru opera către care se tinde. Odată datele problemei fixate, soluția nu-i departe.

Ion Tăutu

Bucureștii cari se duc, Bucureștii cari s'au dus

Ce monumente din Capitala noastră ne mai vorbesc despre trecutul ei?

Sub acest titlu, părintele Gala Galaction a publicat în „România” un interesant articol privind prefacerea Capitalei noastre, pe care îl reproducem aci:

Am văzut deunăzi cu mirare că vechia clădire a ministerului de Interne s'a șters de pe pământ! Fără îndoială că anumite socoteli de gospodărie nouă și cine știe ce marelă croieli arhitectonice vor acoperi mâine-poi-măine, vatra astăzi goală a casei dispărute. Dar gândul acesta nu poate să desființeze amintirea celor ce au fost, nici să aline o stăruitoare părere de rău...

Întam deabia în liceu când am văzut întâia oară — copil venit dintre holde și case țărănești — „palatul” ministerului de Interne. Mă țineam de mâna tatei, care aducea, cu oarecare solemnitate, ministrului Teodor Rosetti o scrisoare de la colegul său generalul Manu... Iar ultima oară când am călcat în această casă, mutată azi în împărăția amintirilor, a fost în zilele penultimului ministeriat al lui Ion Gh. Duca... Între întâia și a doua amin-

tire au curs patruzeci de ani de viață politică românească... S'au perindat atâtea miniștri, au fost atâtea consilii, au urcat și au coborât, pe scara de la intrare, sute de mii și sute de mii de oameni, cu nevoile, cu nădejdiile, cu ambițiile, cu patimile, cu vicleniile sau cu dreptățile lor! Inima țării întregi, a bătut în încăperile casei ce nu mai este, când lin, când sbuciumat, când a-pace, când a-vijelie. Dar fostul palat are zile și mai vechi. Eu l-am văzut întâia oară în anul 1890. De când a fost el clădit și prin câte faze a trecut existența lui?

Întro zi, am intrat în vorbă, în fața fostului „Consiliu de miniștri”, cu un moșneag al cărui nume l-am uitat de atunci... Omul fusese dragător, negustor sau altceva, dar fusese om din clasa înstărită și nici acum nu era de plăns, deși bătrânețea venise peste el odată cu multe pierderi și pagube. Moșneagul mi-a spus despre casa la care ne uitam o mică poveste:

Casa asta e mai veche ca Unirea Principatelor. Stăpânul ei pe atunci era un

bogătaș pe care-l chema Ciocan și care era arendașul statului, adică al poștelor sau al sării, sau... așa ceva. Dar Ciocan, norocos în treburile lui, nu prea avusese noroc cu nevastă-sa. Pe când el aduna avere, ea risipea... cinstea soțului. Odată, Ciocan — în ce împrejurări fabula nu lămurește — pune mâna pe unul dintre admiratorii soției și-i da o lecție deosebit de severă... Dar peste câțva timp trăsnetul cade peste bietul Ciocan, peste arendașia lui cu statul și peste toată averea lui! Cum era să prevadă nenorocitul de Ciocan că admiratorul muștrului era să fie... Alexandru Ioan I!

Știa moșul ce istorisește, vorbea în bobote, cum vorbesc bătrânii, uneori? Cine poate să mai descure? Viața curge vijeliosă. Deabia dacă putem să mai primim vestile și poruncile cari ne privesc direct, dar să mai cântărim amintirile u-nui moșneag, istorisite de alt moșneag! Totuși, au și amintirile dreptul lor. Ba este o idee, bine argumentată, că toată fînța noastră sufletească este o broderie de amintiri... Și atunci, iată, înaintea ochilor noștri, uimiți de revoluția urbanistică din București, convoiul fantomelor și al părerilor de rău. Câte prefaceri! Ce schimbare la față! Ce noian de complicații și de aspecte, pe liniile simple și patriarhale, de acum cincizeci de ani!

Ce a mai rămas din Bucureștii ultimelor decenii ale veacului trecut? Unde sunt mlaștinile, sălcile și bivoliile de la

Filaret? Unde sunt păpuriștile, trestile și cristeii dela Floreasca și dela Herăstrău?... Grădini, parcuri, cartiere noi, case mândre... au ieșit, în deosebi de vreme douăzeci de ani încoace, din pogoanele cu bălării de pe lângă șoselele Jianu, Kiseleff și Mihail Ghica. Și tot așa este și spre celelalte puncte cardinale. Bucureștii însemnează un oraș nou! Cine poate să țină piept vijeliei progresului! Cine poate să pună stăvilărilor fluviului transformărilor!

Dar în acest asalt al noutăților și sub această cataractă a premeriilor, rămâne și stăruște o nedumirire: Din tot trecutul arhitectonic al capitalei țării noastre nimic n'a putut și nu poate să înduioșeze sufletul nostru? Trebuie să ștergem orice urmă din Bucureștii părinților noștri? Pietatea față de trecut nu ne poate convinge să mai păstrăm câte ceva din pietrele și din cărămizile puse de strămoși? Au mai rămas bisericile, dar mai toate prefăcute, adăugate, modernizate... de nu mai seamănă nici pe departe cu tipul lor inițial. A mai rămas M-rea Mihai Vodă unde se adăpostesc arhivele statului și Prefectura de Ilfov, cu părgăinul și jalnicul paracis de alături, care dă pe față că acolo a fost o casă boerească... Prin străzi mai depărtate, prin vre-un colț cu salcâmi și cu liliac, cred că se mai găsește case de acum 60-70 de ani, dar eu mi-aduc aminte de una singură, pe strada Mircea-Vodă. Cred iar că unele din marile clă-

diri de azi stau pe temeliiile unor case, care au apucat, în portul lor dintâi, ciurma lui Caragea și Zavera. Dar mai avem în București, vreo casă mare pe care Cuza-Vodă s'ar fi văzut întocmai așa cum o vedem noi azi?

Poate azilul „Elena Doamna”... Poate câteva cazărmi... Spitalele: Colțea, Brâncovenesc, Mavrogheni... cred că mai au numai temelii și beciurile de odinioară. Casele mai vechi le numeri pe degete: casa din Mircea-Vodă, casa General Manu, casa Moruzi, casa Sarmay (unde Eminescu a ținut odată oada mobilată), casa Capșa... Și trebuie să mai fie câteva.

Căți mai sunt cei ce au ocupat (cam pe acolo unde este acum podul Senatului), o vechă casă boerească, într-o vreme: Institutul Antirabic?... Cine poate să mai spună unde era otelul Orient, băcănia Mocanu, cofetăria Baltador, grădina Rașca, restaurantele Hugues și Broff? Dacă stau și mă mai gândesc: Teatrul Național, Academia Română, Universitatea, ministerul de Finanțe, Gara de Nord și... cele trei statui din fața Universității — stăteau și ele la locul lor, acum cincizeci de ani...

Evident, nu-mi este aminte să fac cartografia puținelor clădiri rămase ici și colo, ca niște ostrave, în fluxul reformismului nostru urbanistic. Constatarea ne-

(Continuare în pag. II-a)